

เวลา 1 คาบ

แนวความคิดหลัก

ตลาดแรงงานเป็นสภาวะการจ้างงานในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานย่อมมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาได้ส่วนหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกประเภทของการจัดแบ่งตลาดแรงงานได้
2. นักเรียนบอกแนวโน้มของอาชีพตามความต้องการของตลาดได้
3. นักเรียนบอกสาขาวิชาเรียนตามประเภทตลาดแรงงานได้

สาระการเรียนรู้

สภาวะการจ้างงานแต่ละช่วงเวลาเรียกว่า “ตลาดแรงงาน” ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อาชีพต่าง ๆ ในตลาดแรงงานสามารถจัดแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. อาชีพที่ผลิตได้ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด หมายถึง สาขาอาชีพที่ยังขาดแคลน ต้องการส่งเสริมสนับสนุนอย่างมากมาย ตัวอย่างอาชีพ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ เกษษศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พยาบาล อุตสาหกรรมเกษตร ภาพถ่ายและภาพพิมพ์ วัสดุศาสตร์ ปิโตรเคมี เคมีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีชีวภาพ ภาษามือ วิทยุ โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ รังสีเทคนิค สถาปัตยกรรม การแปล การท่องเที่ยว เป็นต้น
2. อาชีพที่ผลิตได้เพียงพอกับตลาดแต่มีแนวโน้มที่จะล้นตลาด หมายถึง สาขาอาชีพที่มีจำนวนการผลิตเพียงพอกับความต้องการขณะนั้นแล้ว และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนมากเกินความต้องการ เช่น วารสารศาสตร์ (นิเทศศาสตร์) เศรษฐศาสตร์ สังคมและมานุษยวิทยา เป็นต้น
3. อาชีพที่ผลิตได้ค่อนข้างมากเกินความต้องการของตลาด แต่สามารถเปลี่ยนแปลงไปศึกษาต่อสาขาอื่น ๆ ได้ หมายถึง สาขาอาชีพที่มีจำนวนบุคลากรเกินความต้องการของตลาด แต่เมื่อบุคคลศึกษาใน

สาขาอาชีพดังกล่าวจบแล้ว สามารถเปลี่ยนไปศึกษาในสาขาอื่น ๆ ในระดับสูงต่อไปได้ เช่น รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ เป็นต้น

4. อาชีพที่ผลิตได้มากเกินความต้องการของตลาดแรงงาน หมายถึง สาขาอาชีพที่มีจำนวนบุคลากรมากเกินความต้องการของตลาด ผู้ที่ศึกษาจบสาขาทางด้านนี้มีแนวโน้มว่าจะว่างงาน เช่น นิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ เป็นต้น

เนื่องจากตลาดแรงงานมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในขณะนั้น การติดตามความต้องการของตลาดแรงงานนั้นทำได้โดยติดตามจาก หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ข้อมูลนี้เป็นส่วนหนึ่งในการประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ อย่างไรก็ตามนักเรียนต้องตระหนักเสมอว่านักเรียนจะจบการศึกษาออกมาประกอบอาชีพตามต้องการของตลาดแรงงานนั้น ต้องใช้เวลาอีก 4-6 ปี ข้างหน้า จึงจำเป็นต้องคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานไว้ก่อน ตลาดแรงงานจึงเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งนอกเหนือจากองค์ประกอบทางด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจที่นักเรียนจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ควรใช้ในการพิจารณาเลือกสาขาอาชีพเพื่อการศึกษาและประกอบอาชีพ (ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ สุขภาพ ร่างกาย และตลาดแรงงาน)

2. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และวิธีการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3-5 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา และรวบรวมตำแหน่งงานที่ประกาศว่าจ้างจากหน้าโฆษณาย่อยในหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้งนี้ให้นักเรียนพิจารณาประกาศรับสมัครเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น ให้เวลารวบรวม 15 นาที

4. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มรายงานผลการรวบรวมหน้าชั้นเรียน ครูบันทึกการรายงานของนักเรียนบนกระดาน

5. ครูชี้แจงเกี่ยวกับประเภทของตลาดแรงงาน ให้นักเรียนจัดประเภทของสาขาอาชีพที่นักเรียนรวบรวมให้เข้าหมวดหมู่ตามประเภทของตลาดแรงงาน หลังจากนั้นให้นักเรียนบันทึกในเอกสารประกอบการเรียน “ตลาดแรงงาน” ข้อ 1-4

กระบวนการวัดและประเมินผล

1. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และความถูกต้องสมบูรณ์ของงานในการรายงานหน้าชั้นเรียน
2. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเรียบร้อยของเอกสารประกอบการเรียน

แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือพิมพ์รายวัน ประมาณ 7-8 ฉบับ ที่มีวันที่ไม่ซ้ำกัน หนังสือเกี่ยวกับการรับสมัครงาน 2-3 ฉบับ
2. เอกสารประกอบการเรียน “ตลาดแรงงาน”

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2535. ประกาศสาขาอาชีพขาดแคลน. กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (2549)

ข้อมูลอาชีพ

ศักดิ์ศรี วดิศิริศักดิ์ และคณะ. 2550. ศาสตร์แห่งอนาคต. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์พันธุ์ การพิมพ์.